

26. ŠOKIS

26.1. Bendrosios nuostatos

Šokis – meninio ugdymo dalis. Numatomi šokio dalyko mokymosi pasiekimai, turinio apimtis ir vertinimo aprašai parengti atsižvelgiant į meninio ugdymo srities nuostatas ir siekia dermės su kitais meninio ugdymo dalykais ir kitomis ugdymo sritimis.

26.2. Tikslas

Puoselėjant prigimtinį vaiko kinestetinį ir kūrybinį savitumą padėti įgyti šokio kompetencijos ir estetiškos patirties pagrindus, laiduojančius tolesnę sėkmingą ugdymąsi.

26.3. Uždaviniai

Įgyvendinant tikslą siekiama, kad mokiniai:

- domėtusi šokiu, norėtų įgyti naujos šokio patirties, per šoki patenkintų prigimtinių poreikį judėti;
- plėtotų kinestetines kūno galias, reikšmingas kasdieniame gyvenime ir reikalingas šokio raiškai;
- kauptų ir plėtotų kūrybinę, estetinę ir kultūrinę patirtį bendraudami ir reikšdami save ir savo sumanymus šokio raiškos priemonėmis;
- apmąstytų, aiškintųsi ir dalytųsi įgyta šokio patirtimi, išpūdžiais ir vertinimais.

26.4. Struktūra

Bendrosios šokio programos ugdymo turinį sudaro šios esminės veiklos sritys:

- **Šokio raiška:** šokimas ir šokio kūryba, šokio raiškos pristatymas.
- **Šokio stebėjimas, interpretavimas ir vertinimas:** savo, klasės draugų, mokyklos, mėgėjų šokio grupių pasirodymai, profesionalių šokio spektaklių ir vaizdo įrašų stebėjimas, supratimo aiškinimasis ir vertinimas.
- **Šokio ryšių su socialiniu kultūriniu gyvenimu pažinimas:** šokio ryšių su artimiausia vaiko socialine ir kultūrine aplinka (šeima, klase, mokykla) bei kasdienės šokio naudos išvėgimas ir aiškinimasis, įgyjamos šokio patirties apmąstymas ir vertinimas).

Visos šios sritys ugdymo procese yra integralios, plėtojančios mokinių patyrimą nuo psichofizinių savybių iki estetinio santykio su šokiu, todėl turi būti nuosekliai ir kryptingai taikomos ugdymo procese. Atsižvelgiant į mokinių patirtį, klasės savitumą, mokyklos kontekstą svarbu rasti dermę tarp sričių ir jų proporcijų ugdymo procese, siekiant geriausiai patenkinti mokinių poreikius, atskleisti ir puoselėti jų asmenybės savitumą.

26.5. Mokinių gebėjimų raida

Šiame skyriuje pateikiama mokinių gebėjimų raida pagal amžiaus tarpsnius kiekvienoje veiklos srityje. Apibendrintas gebėjimų aprašas nurodo, ką turi gebėti dauguma mokinių baigdami tam tikrą koncentrą. Tai turėtų padėti mokytojams planuoti ugdymo proceso tikslus, kryptis, metodus ir veiklą.

Veiklos sritys	1–2 klasė	3–4 klasė
Šokio raiška	Šokti sklandžiai (<i>stengiantis koordinuoti judesius, orientuotis erdvėje, prisiderinti prie judesio ar šokio ritmo ir tempo, atsižvelgti į šokio nuotaiką</i>) pavieniui, poroje ir grupėje. Kurti paskiras judesių sekas, jungiant judesius į derinius, naudojant įvairių tempą ir erdvės lygmenis bei atsižvelgiant į norimą perteikti nuotaiką ar temą. Dalyvauti pristatant šokio veiklos epizodus klasės, mokyklos projekte.	Šokti sklandžiai ir išraiškingai (<i>kontroliuojant judesių tėkmę, paisant šokio ritmo ir tempo, naudojant įvairius erdvės lygmenis ir kryptis, išreiškiant judesio jėgą ir šokio nuotaiką</i>) pavieniui, poroje ir grupėje. Kurti susietas judesių sekas, jungiant judesius į derinius, apgalvojant pradžią, plėtotę ir pabaigą, atsižvelgiant į norimą perteikti nuotaiką ar temą. Dalyvauti pristatant šokio veiklą klasės, mokyklos renginiuose.
Šokio stebėjimas, interpretavimas ir vertinimas	Savais žodžiais išsakyti įspūdžius (<i>pvz., patiko – nepatiko</i>), kilusius stebint, kuriant ar atliekant šoki. Nusakyti stebėto šokio tempą ir nuotaiką. Stebint šoki paisyti žiūrovo elgesio taisyklių.	Vartojant paprastas šokio sąvokas aptarti stebėtą šoki. Išsakyti savo nuomonę apie stebėtą, kuriamą ar atliekamą šoki. Palyginti stebėtus šokius ir apibūdinti jų nuotaikos, tempo, kostiumų skirtumus. Stebint šoki laikytis žiūrovo elgesio taisyklių.
Šokio ryšių su socialiniu kultūriniu gyvenimu pažinimas	Pastebėti ir nusakyti judesio ar šokio raišką aplinkoje (<i>pvz., gamtoje, gatvėje, šeimoje, mokykloje, šventėje</i>). Nusakyti įgytą šokio patirtį (<i>pvz., ko mokėsi, ko išmoko – šokti, kurti, stebėti ir pan.</i>).	Pastebėti ir vertinti, kaip šokis susijęs su šeimos, klasės, mokyklos, bendruomenės tradicijomis. Apmąstyti ir įsivertinti turimą šokio patirtį ir patinkančią bei gerai besisekančią šokio veiklą (<i>pvz., šokti su draugu, kurti vienam</i>).

26.6. Mokinių pasiekimai, ugdymo gairės, turinio apimtis ir vertinimas. 1–2 klasės

Ugdymo gairėse, kurios yra rekomendacinio pobūdžio, aprašoma mokinių ir mokytojo veikla, vedanti į ugdymo rezultatą – mokinio kompetenciją, kuri pateikiama kaip nuostatų, gebėjimų, žinių ir supratimo visuma, sąlygiškai atskiriama siekiant suteikti mokytojams aiškesnes ugdymo proceso kryptis. Nuostatos su-

prantamos kaip mokinių nusiteikimas dalyvauti įvairiose šokio veiklose. Pradinio ugdymo pakopoje akcentuojama šokio atlikimo, kūrimo, stebėjimo ir vertinimo procedūrų žinios ir supratimas, dažniausiai įgyjami per mokinių patyrimą. Gebėjimai – tai galios veikti taikant įgytas žinias, supratimą ir remiantis nuostatomis. Turinio apimtyje pateikiamos galimos idėjos, temos, aspektai, į kuriuos rekomenduojama atsižvelgti organizuojant ugdymo procesą.

26.6.1. Mokinių pasiekimai ir ugdymo gairės. 1–2 klasės

Mokinių pasiekimai			Ugdymo gairės
Nuostatos	Gebėjimai	Žinios ir supratimas	
1. Šokio raiška			
Domėtis šokiu.	1.1. Šokti sklandžiai pavieniui, poroje ir grupėje.	1.1.1. Stengtis koordinuoti judesius, jungti vieną judesį su kitu. 1.1.2. Orientuotis erdvėje ir nesusidurti su kitais. 1.1.3. Atlikti judesius savo ritmu, tempu ir prisiderinti prie judesio ar šokio ritmo ir tempo. 1.1.4. Perteikti judesio stiprumą.	1.1. Mokiniai per kūrybinius žaidimus, improvizacijas mokosi bendrauti, pasitikėti savimi ir kitais, atsipalaiduoti, įsivaizduoti; ugdomi koordinaciją, taisyklingą laikyseną, pusiausvyros pojūtį. Mokytojas, pateikdamas žaidybines, kūrybines užduotis, skatina mokinius pajusti kūną, kūno ir jo dalių padėtį erdvėje, tyrinėti judėjimą erdvėje įvairiomis kryptimis (<i>pirmyn–atgal, aukštyn–žemyn</i>), ritmo, tempo variantus (<i>greitai–lėtai</i>), įvairios nuotaikos judesių derinius (<i>piktai, liūdnai, linksmai</i>). Tyrinėjimo procese akcentuojami natūralūs judesiai (<i>ėjimas, bėgimas, šuoliukai, sukiniai, vertimasis, lenkimasis ir kt.</i>) ir jų deriniai. Mokytojas kartu su mokiniais dalyvauja tyrinėjimo procese.
Norėti šokti ir kurti pavieniui ir drauge su kitais.	1.2. Kurti paskiras judesių sekas, jungti judesius į derinius, naudojant skirtingą tempą (<i>greitą ir lėtą</i>) ir erdvės lygmenis (<i>aukštai ir žemai</i>) bei atsižvelgiant į norimą perteikti nuotaiką ar temą.	1.2.1. Nusakyti kūrybinio sumanymo pagrindinę mintį (<i>temą, personažą, nuotaiką</i>) ir galimų įvykių seką (<i>kas nutiks ar kokią savybę išryškins</i>). 1.2.2. Numatyti, kokius pasirinks judesius (<i>pvz., greitus ar lėtus, didelius ar mažus, aukštai ar žemai</i>) kūrybiniam sumanymui įgyvendinti.	1.2. Mokytojas per kūrybinius žaidimus, improvizacijas skatina judesiu reaguoti į skambančią įvairių stilių muziką, nemuzikinius (<i>gamtos, urbanistinius</i>) garsus, tylą. Kartu su mokiniais aiškinasi judesių parinkimo, jungimo galimybes siekiant įgyvendinti kūrybinį sumanymą (<i>perteikti temą, personažą, nuotaiką</i>). Mokiniai grupėse bando jungti judesius į trumpus derinius tyrinėdami įvairius tempus, erdvės lygmenis ir kryptis. Mokosi numatyti judesių plėtojimo pagrindą (<i>įvykių seką: ledas tirpsta, virsta vandeniui, vanduo teka, garuoja; ar savybę: linksmas drugelis, didelis dramblys</i>).
Stengtis aktyviai dalyvauti šokio veikloje.	1.3. Dalyvauti pristatant šokio veiklos epizodus klasės, mokyklos projekte.	1.3.1. Pastebėti ir nusakyti įvairias šokio veiklas (<i>šokimą, kūrybą, stebėjimą, dalijimąsi išpūdžiais</i>).	1.3. Mokytojas organizuoja ir skatina mokinius dalyvauti kūrybiniuose šokio žaidimuose, projektuose, pasirinkti sau vaidmenį juose ir atlikti su juo susijusius veiksmus (<i>pvz., šokėjas atlieka šoki, choreografas sugalvoja šokio judesius, žiūrovas stebi ir išreiškia savo išpūdžius</i>).

Mokinių pasiekimai			Ugdymo gairės
Nuostatos	Gebėjimai	Žinios ir supratimas	
2. Šokio stebėjimas, interpretavimas ir vertinimas			
Norėti stebėti ir pažinti įvairius šokius.	2.1. Savais žodžiais išsakyti išpūdžius, kilusius stebint, kuriant ar atliekant šoki.	2.1.1. Apibūdinti stebėtų ar šoktų šokių tempą, nuotaiką.	2.1. Mokiniai, stebėdami kuo įvairesnius šokius pagal mokytojo iš anksto pateiktas nuorodas (žodines ar rašto) mokosi nustatyti ir apibūdinti šokio nuotaiką, tempą, šokėjų skaičių, šokio atlikimo vietą, pastebėti kostiumus, atkreipti dėmesį į šokio ryšį su muzikiniu (garsiniu) akompanimentu. Įsiminusius stebėtų šokių fragmentus bando pakartoti.
	2.2. Stebint šoki paisyti žiūrovo elgesio taisyklių.	2.2.1. Išvardyti 2–3 žiūrovo elgesio taisykles (pvz., <i>atidžiai stebėti, pasirodymo metu nekalbėti</i>).	2.2. Rengiantis stebėti šokio pasirodymus mokiniai supažindinami su žiūrovo elgesio taisyklėmis, skatinant prisiminti savo apsilankymus teatruose, koncertuose, šokio šventėse.
3. Šokio ryšių su socialiniu kultūriniu gyvenimu pažinimas			
Norėti pažinti šoki kasdienio gyvenimo situacijose ir aplinkoje.	3.1. Pastebėti ir apibūdinti judesio ar šokio raišką aplinkoje.	3.1.1. Papasakoti, kada ir kur žmogus šoka (pvz., <i>kai nori išreikšti savo nuotaiką, mintis; per šventes, teatre</i>). 3.1.2. Nusakyti, kas ir kaip gali judėti (<i>mašinos, augalai</i>), šokti (<i>žmonės, gyvūnai</i>).	3.1. Mokiniai šokdami, kurdami ir stebėdami šokius mokytojo padedami mokosi, kaip judesiu galima perteikti savo nuotaiką, atpažinti ją kitų šokiuose. Pagal galimybes stebi šokius įvairiose vietose (<i>mokyklos, miesto šventėje, teatre, per televiziją</i>) ir mokosi apibūdinti. Mokiniai mokosi stebėti judėjimo įvairovę aplinkoje, apibūdinti ryškiausius jos bruožus. Tyrinėja, kaip judesiu galima perteikti gamtos reiškinius, judančius ir nejudančius aplinkos objektus, kitų mokomųjų dalykų medžiagą (pvz., <i>raides, skaičius</i>).
Siekti įgyti naujų šokio žinių ir patyrimų.	3.2. Nusakyti įgytą šokio patirtį (pvz., <i>ko mokėsi, ko išmoko</i>).	3.2.1. Papasakoti, ką veikė (<i>šoko, kūrė, stebėjo</i>) ir ką labiausiai patiko veikti.	3.2. Mokymosi mokytis procesą mokytojas orientuoja į vaikų aktyvią veiklą, tyrinėjant savo psichofizines (pvz., <i>kaip greitai apsisukau ant vienos kojos, kaip žemai pasilenkiau, kaip įdomiai sujungiau judesius</i>), savęs pažinimo (pvz., <i>man labai gerai sekasi pašokti aukštai, bet nesiseka kartu su draugu suderinti judesius</i>) galias. Kartu su mokytoju aptaria ir mokosi nusakyti mokymosi proceso etapus (pvz., <i>ši tą naują pamatčiau, sužinojau, bandau, pakartoju, apsvairstau, kaip sekėsi</i>).

26.6.2. Turinio apimtis. 1–2 klasės

26.6.2.1. Šokio raiška. Plėtojant šokio raiškos gebėjimus parinkti šokamuosius žaidimus, nesudėtingos formos ratelius (pvz., *sukamuosius, nardamuosius*), vienžingsnius šokius (pvz., *vaikščiojamuosius ar kt.*) ar jų fragmentus. Naudoti improvizacinius judesio žaidimus, ritualus (pvz., *pasisveikinimo, atsisveikinimo, atsipalaidavimo, susikaupimo ir pan.*). Pateikti kūrybines užduotis, nereikalaujančias atsiminti judesių, t. y. labiau improvizacinio pobūdžio. Palengva supažindinti su šokių pavadinimais ir sąvokomis (pvz., *šokio žingsniai, judesys, erdvė (kryptys, lygmenys), ritmas, tempas, judesio jėga, šokio nuotaika ir kt.*). Temas kūrybai parinkti iš artimiausios aplinkos, aktualių vaikams įvykių ar išgyvenimų. Skatinti vaikus patiems siūlyti idėjas kūrybai. Pristatyti nedidelės apimties šokio projektus savo klasėje per įvairias šventes ir renginius. Siūlyti naudoti šokio raišką kitų dalykų pamokose kaip būdą atsipalaiduoti po įtempto darbo. Neapkrauti mokinių autorinių šokių mokymusi, siūlyti šokius, sukurtus folklorinės medžiagos pagrindu. Mokymosi procese labiau akcentuoti kūrybinę veiklą, o ne šokių mokymąsi ir repetavimą.

26.6.2.2. Šokio stebėjimas, interpretavimas ir vertinimas. Stebėti vaizdo laikmenose užfiksuotus profesionalius šokius, šokio spektaklių ištraukas. Pagal galimybes pamatyti „gyvą“ šokių mokyklą, gyvenamosios vietos šventėje. Stebėti parenkami įvairių šokio žanrų pavyzdžiai (pvz., *liaudies šokio, baletu, ga-*

tvės – breiko, hiphopo). Taip pat yra stebimi ir per pamoką draugų atliekami šokiai ar kūrybiniai darbai.

26.6.2.3. Šokio ryšių su socialiniu kultūrinu gyvenimu pažinimas. Sudaryti galimybes pamatyti judančius objektus jų natūralioje aplinkoje, t. y. gamtoje, gatvėje (pvz., *medžius stebėti miške, parke, žoles – pievoje, vandenyje, gyvūnus, paukščius – sode, kieme, kaime, automobilius – gatvėje ir t. t.*). Jei tam nėra galimybės, pateikti vaizdo medžiagą. Skatinti pastebėti artimiausios aplinkos judėjimo ir šokio ryšius. Sudaryti galimybes mokiniams apmąstyti ir papasakoti tai, ką jie šiandien naujo išmoko, kaip jiems sekėsi mokytis.

26.6.3. Vertinimas. 1–2 klasės

26.6.3.1. Lentelėje pateikiamas kiekvienos veiklos srities trijų lygių mokinių pasiekimų aprašas. Nurodomi pasiekimų lygių požymiai padės mokytojui įvertinti mokinių pasiekimus ir daromą pažangą. Nuostatos atskirai nevertinamos, jos reiškiasi per mokinių gebėjimus, žinias ir supratimą. Remiantis nurodytais požymiais galima ir spręsti apie tarpinius pasiekimus, ir daryti apibendrinamuosius vertinimo aprašus pusmečio, metų pabaigoje ar baigiant antrąją klasę. Pagal pasiekimų lygius nederėtų vaikų skirstyti į „pažangius“ ir „nepažangius“, „gabių“ ir „negabių“.

26.6.3.2. Mokinių pasiekimų lygių požymiai. 1–2 klasės

Pasiekimų sritis \ Lygiai	Patentkinamas	Pagrindinis	Aukštesnysis
Šokio raiška	Šokdamas ir kurdamas atlieka keletą pasikirų judesių, bet negali jų sujungti į derinį. Negali apibūdinti atliekamų šokio žingsnių. Bet kurios šokio veiklos metu dėmesį išlaiko tik fragmentiškai.	Šokdamas ir kurdamas atlieka keletą susijusių judesių, šokio žingsnių, jungia juos į derinius atsižvelgdamas į šokio sumanymą. Apibūdina keletą atliekamų šokio žingsnių ir (ar) šokių. Dėmesį išlaiko kurioje nors vienoje šokio veikloje (pvz., <i>tik šokdamas ar tik kurdamas</i>).	Šokdamas ir kurdamas atlieka keletą susijusių judesių, šokio žingsnių derinių, susieja juos į visumą atsižvelgdamas į šokio sumanymą. Įvardija visus atliekamus šokio žingsnius ir (ar) šokius. Visose šokio veiklose aktyviai dalyvauja, dėmesį išlaiko per visą veiklą.

Pasiekimų sritys \ Lygiai	Patenkinamas	Pagrindinis	Aukštesnysis
Šokio stebėjimas, interpretavimas ir vertinimas	Skurdžiai pasako savo išpūdžius apie stebimą ir (ar) atliekamą šoki (patiko, nepatiko), neatsako į mokytojo nukreipiamuosius klausimus. Mokytojui padedant fragmentiškai paiso žiūrovo elgesio taisyklių.	Pasako savo nuomonę apie stebimą ir (ar) atliekamą šoki, pagrindžia ją atsakydamas į mokytojo pateiktus nukreipiamuosius klausimus. Mokytojui padedant paiso žiūrovo elgesio taisyklių.	Pasako savo išpūdžius, nuomonę apie stebimą ir (ar) atliekamą šoki, juos savarankiškai pagrindžia (pvz., buvo įdomu, nes...). Savarankiškai paiso žiūrovo elgesio taisyklių.
Šokio ryšių su socialiniu kultūrinio gyvenimu pažinimas	Pastebi du skirtingai judančius aplinkos objektus ir perteikia savo judesiais. Negali nusakyti turimos šokio patirties (pvz., kokius šokius žino ar moka šokti). Negali pasakyti, kas mokantis šokio sekėsi ar nesisekė.	Pastebi 3–4 skirtingai judančius aplinkos objektus, apibūdina jų judėjimo ypatumus ir perteikia savais judesiais. Nusako, kokius šokius moka, kokius žino. Nurodo, kas mokantis sekėsi, kas nesisekė atsakydamas į mokytojo pateiktus nukreipiamuosius klausimus.	Pastebi 4–6 skirtingai judančius aplinkos objektus, palygina jų judėjimą ir perteikia savais judesiais. Išsamiai nusako turimą šokio patirtį. Savarankiškai paaiškina, kas mokantis gerai sekėsi, kas nesisekė.

26.7. Mokinių pasiekimai, ugdymo gairės, turinio apimtis ir vertinimas. 3–4 klasės

Ugdymo gairėse, kurios yra rekomendacinio pobūdžio, aprašoma mokinių ir mokytojo veikla, vedanti į ugdymo rezultatą – mokinio kompetenciją, kuri pateikiama kaip nuostatų, gebėjimų, žinių ir supratimo visuma, sąlygiškai atskiriama siekiant suteikti mokytojams aiškesnes ugdymo proceso kryptis. Nuostatos su-

prantamos kaip mokinių nusiteikimas dalyvauti įvairiose šokio veiklose. Pradinio ugdymo pakopoje akcentuojama šokio atlikimo, kūrimo, stebėjimo ir vertinimo procedūrų žinios ir supratimas, dažniausiai įgyjami per mokinių patyrimą. Gebėjimai – tai galios veikti taikant įgytas žinias, supratimą ir remiantis nuostatomis. Turinio apimtyje pateikiamos galimos idėjos, temos, aspektai, į kuriuos rekomenduojama atsižvelgti organizuojant ugdymo procesą.

26.7.1. Mokinių pasiekimai ir ugdymo gairės. 3–4 klasės

Mokinių pasiekimai			Ugdymo gairės
Nuostatos	Gebėjimai	Žinios ir supratimas	
1. Šokio raiška			
Siekti pažinti ir atskleisti save šokio veikloje.	1.1. Šokti sklandžiai ir išraiškingai pavieniui, poroje, grupėje.	1.1.1. Šokant kontroliuoti judesių tėkmę, pradžią ir pabaigą. 1.1.2. Perteikti šokio dinamikos elementus (<i>skirtingą judesių aukštį, kryptį, greitį, jėgą, nuotaiką</i>).	1.1. Žaidimais ir kūrybinėmis užduotimis mokiniai gilina savikontrolės gebėjimus (<i>pradėti judėti, sustoti, nejudėti</i>), plėtoja vaizduotę, kūrybinę iniciatyvą: pajusti ir išreikšti judesio dydį (<i>didelis, mažas</i>), stiprumą (<i>silpnas, stiprus</i>), platinį pobūdį (<i>vingiuotas, kampuotas</i>), jungti lokomocinius (erdvėje iš vienos vietos į kitą (<i>bėgti, šuoliuoti, verstis</i>) ir nelokomocinius (stovint vietoje (<i>tūpti, stoti, temptis, lenktis</i>) judesius į derinius, judėti pavieniui ir grupėje, formuojant erdvėje įvairias figūras (<i>pvz., kvadrata, ratą, tiesę, vingiuotą liniją</i>). Mokytojas kartu su vaikais dalyvauja procese, skatina vaikus kūrybingai tyrinėti judesius, įvairias jų galimybes.
Norėti šokti ir kurti pavieniui ir drauge su kitais.	1.2. Kurti susietas judesių sekas, jungti judesius į derinius, apgalvojant pradžią, plėtotę ir pabaigą, atsižvelgiant į norimą perteikti nuotaiką ar temą.	1.2.1. Kelti kūrybines idėjas, išvaizduojant kontrastingos nuotaikos ar įvykių situacijas ir jas atspindinčios judesių sekos pradžios ir pabaigos elementus. 1.2.2. Pasirinkti labiausiai patinkančią kūrybos būdą (<i>pavieniui ar grupėje</i>).	1.2. Mokiniai mokosi improvizuoti ir komponuoti judesių sekas tyrinėdami pradžios ir pabaigos elementus (<i>pvz., pasiruošimas, susikaupimas, pradinė padėtis, judesių rutuliojimo pabaiga, sustojimas, nejudėjimas, nusilenkimas</i>). Kuria įvairias ritmines sekas plojimais, trepsėjimu. Jungia įvairaus stiprumo judesius (<i>pvz., plaukiančius, kampuotas, staigius</i>). Mokytojas teikia situacijas kūrybai, skatindamas numatyti veiksmus, judesių rutuliojimo kryptis pagal kontrastingus įvykius, nuotaikas ar savybes.
Stengtis planuoti ir organizuoti šokio veiklą.	1.3. Dalyvauti pristatant šokio veiklą klasės, mokyklos renginiuose.	1.3.1. Nusakyti šokio dalyvių (<i>šokėjo, choreografo, šokio mokytojo, žiūrovo</i>) veiklą.	1.3. Mokiniai kartu su mokytoju mokosi planuoti klasės šokio projektus, per pamokas parengtų šokio kompozicijų parodymą klasės šventėse ar mokyklos renginiuose. Mokytojas supažindina su šokio meno profesijomis, pakviečia jų atstovus pasidalyti patirtimi su mokiniais.

Mokinių pasiekimai			Ugdymo gairės
Nuostatos	Gebėjimai	Žinios ir supratimas	
2. Šokio stebėjimas, interpretavimas ir vertinimas			
Norėti stebėti ir pažinti įvairius šokius.	2.1. Vartojant paprastas šokio sąvokas aptarti stebėtą šokį. Išsakyti savo nuomonę apie stebėtą, kuriamą ar atliekamą šokį.	2.1.1. Atpažinti ir išvardyti matytus ar šoktus šokius. 2.1.2. Palyginti stebėtus šokius ir nusakyti jų nuotaikos, tempo, kostiumų skirtumus.	2.1. Mokiniai kartu su mokytoju stebėdami įvairius šokius mokosi apibūdinti juos, nurodydami panašumus ir skirtumus (<i>pvz., tempo, nuotaikos, judesių, kostiumų, paskirties, rūšies</i>). Mokytojas, pateikdamas užduotis mokinių grupėms, skatina pastebėti ir aptarti šokio ir kitų menų panašumus ir skirtumus. Mokiniai mokosi vartoti kai kuriuos vertinimo kriterijus (<i>pvz., išraiškingas, įdomus, linksmas, nuobodus</i>).
	2.2. Stebint šokį laikytis žiūrovo elgesio taisyklių.	2.2.1. Išvardyti pagrindines žiūrovo elgesio taisykles (<i>pvz., atidžiai stebėti, pasirodymo metu nekalbėti, po pasirodymo paploti</i>).	2.2. Mokytojas klasėje kuo dažniau organizuoja šokėjo-žiūrovo situacijas, kurių metu mokiniai išbando abu vaidmenis, taip ugdydamiesi ir žiūrovo (<i>nevēluoti į pasirodymą, išjungti mobilųjį telefoną</i>), ir šokėjo (<i>šokant nekalbėti, pasibaigus šokiui nusilenkti</i>) elgesio nuostatas.
3. Šokio ryšių su socialiniu kultūriniu gyvenimu pažinimas			
Įsitraukti į šeimos, klasės, mokyklos, vietos bendruomenės šokio tradicijų palai-kyką.	3.1. Pastebėti ir vertinti, kaip šokis susijęs su šeimos, klasės, mokyklos, vietos bendruomenės tradicijomis.	3.1.1. Išvardyti įvairius kalendorinių švenčių žaidimus, ratelius, šokius ir atlikti jų fragmentus. 3.1.2. Nusakyti, kaip galima panaudoti šokį kitų dalykų pamokose, kasdieniame gyvenime (<i>per šventes, pasilinksminimus</i>).	3.1. Mokytojas supažindina mokinius su įvairiomis tautos ir šalies, vietos bendruomenės tradicijomis, kur yra panaudojamas šokis. Mokiniai pagal galimybes stebi arba dalyvauja įvairiuose tradiciniuose renginiuose, vėliau grupėse aptaria, mokosi pastebėti skirtingų tradicinių įvykių šokius. Mokosi įvairių šokių žingsnių ir jų derinių, šokio figūrų, susikabinimų, šokant ratelius, lietuvių ir (ar) kitų tautų tradicinius šokius. Mokiniai kartu su mokytoju sugalvoja, kaip galima panaudoti šokį kitų dalykų pamokose, kartu kuria pasisveikinimo ir atsiveikinimo, atsipalaidavimo ar susikaupimo ritualus klasėje. Organizuojamos klasės šokių popietės, teminės vakaronės.
Siekti atrasti šokio veiklą, kurioje geriausiai sekasi.	3.3. Apmąstyti ir įsivertinti turimą šokio patirtį ir patinkančią bei gerai besisekančią šokio veiklą (<i>pvz., šokti su draugu, kurti vienam</i>).	3.3.1. Papasakoti, ką mokėjo anksčiau (<i>pvz., šokti vieną šokį</i>), ko mokėsi (<i>pvz., kurti, stebėti</i>), ko išmoko (<i>pvz., pasirinkti judesius pagal kūrybinį sumanymą</i>).	3.3. Mokytojas pateikia mokiniams išbandyti įvairias šokio veiklas – atlikimą, kūrybą, mokymąsi, stebėjimą, analizavimą. Leidžiama vaikams rinktis mėgstamą veiklą, pasiūlant išmėginti ir veiklą, kuri ne taip gerai sekasi, skatinant nusakyti to priežastis.

26.7.2. Turinio apimtis. 3–4 klasės

26.7.2.1. Šokio raiška. Plečiama mokinių šokio raiškos patirtis šokant kalendorinių, tradicinių švenčių žaidimus, sudėtingesnės formos ratelius (*pvz., pasi-keičiamuosius, pinamuosius*), vienžingsnius šokius (*pvz., polkinius ar kt.*). Įtraukiami ne tik lietuvių, bet ir kitų tautų folklorinio repertuaro pavyzdžiai atsižvelgiant į klasės savitumą ir nusiteikimą. Akcentuojami savikontrolės, improvizaciniai vaidmenų žaidimai, improvizavimas ir judesių sekų komponavimas pabrėžiant judesių ir šokėjų išsidėstymą erdvėje, šokio pradžią ir pabaigą. Neapkrauti mokinių autorinių šokių mokymusi, siūlyti šokius, sukurtus folklorinės medžiagos pagrindu. Akcentuoti pačių mokinių kuriamus šokius, jų pristatymą klasėje.

26.7.2.2. Šokio stebėjimas, interpretavimas ir vertinimas. Stebėti ir aptarti pateikiami kontrastingi šokių pavyzdžiai (*pvz., baletas ir liaudies šokis, lietuvių ir indų tradiciniai šokiai ir kt.*).

26.7.2.3. Šokio ryšių su socialiniu kultūriniu gyvenimu pažinimas. Išsamiau nagrinėjamos liaudies šokio tradicijos pateikiant ne tik lietuvių, bet ir kitų tautų folkloro pavyzdžių, galbūt atsižvelgiant į tai, kokių tautybių mokiniai mo-

kosi klasėje ar mokykloje ar į turimą vaizdinę medžiagą. Sudaromos sąlygos mokiniams pasirinkti įvairius mokymosi būdus: mokantis šokių ar kūrybos pavieniui, poroje ar grupėje. Suteikti laiko mokiniams aptarti mokymosi procesą, aiškinantis kokia veikla sekėsi, kokia – ne, ką reiktų daryti, kad šokio mokymasis būtų patrauklesnis ir naudingesnis. Aiškintis, ką šokio veikla duoda žmogui kasdieniame gyvenime (*pvz., taisyklingą laikyseną, gebėjimą kūrybingai spręsti iškilusias problemas, susidraugauti ir pan.*).

26.7.3. Vertinimas. 3–4 klasės

26.7.3.1. Lentelėje pateikiamas kiekvienos veiklos srities trijų lygių mokinių pasiekimų aprašas. Nurodomi pasiekimų lygių požymiai padės mokytojui įvertinti mokinių pasiekimus ir daromą pažangą. Nuostatos atskirai nevertinamos, jos reiškiasi per mokinių gebėjimus, žinias ir supratimą. Remiantis nurodytais požymiais galima ir spręsti apie tarpinius pasiekimus, ir daryti apibendrinamuosius vertinimo aprašus pusmečio, metų pabaigoje ar baigiant ketvirtąją klasę. Pagal pasiekimų lygius nederėtų vaikų skirstyti į „pažangius“ ir „nepažangius“, „gabius“ ir „negabius“.

26.7.3.2. Mokinių pasiekimų lygių požymiai. 3–4 klasės

Pasiekimų sritis / Lygiai	Patenkinamas	Pagrindinis	Aukštesnysis
Šokio raiška	Skiria šokio judesių aukštį, kryptį, greitį, jėgą, nuotaiką, tačiau šokdamas ir kurdamas šokius šiuos elementus naudoja paskirai, neatsižvelgia į šokio sumanymą. Patinkančioje šokio veikloje fragmentiškai atsipalaiduoja. Atlieka keletą paskirų šokio žingsnių, bet negali jų įvardyti. Numato vieną dalyvavimo šokio veikloje ar kūrybinio sumanymo įgyvendinimo etapą padedant mokytojui.	Skiria šokio judesių aukštį, kryptį, greitį, jėgą, nuotaiką, šokdamas ir kurdamas šokius naudoja šiuos elementus siedamas tarpusavyje ir atsižvelgdamas į šokio sumanymą. Patinkančioje šokio veikloje atsipalaiduoja, turi kūrybinių sumanymų. Atlieka keletą susijusių šokio žingsnių derinių ir (ar) šokių ir juos įvardija. Suplanuoja dalyvavimo šokio veikloje, kūrybinio sumanymo įgyvendinimo etapus, atsižvelgdamas į mokytojo pasiūlymus.	Skiria šokio judesių aukštį, kryptį, greitį, jėgą, nuotaiką, apibūdina šiuos elementus, šokdamas ir kurdamas laisvai juos tyrinėja, sieja tarpusavyje, atranda keletą derinimo variantų, išsirenka labiausiai vykusį, atitinkantį šokio sumanymą. Visą laiką yra aktyvus, turi įvairių kūrybinių sumanymų. Išraiškingai atlieka keletą susijusių šokio žingsnių derinių ir (ar) šokių ir juos įvardija. Savarankiškai suplanuoja dalyvavimo šokio veikloje, kūrybinio sumanymo įgyvendinimo etapus atsižvelgdamas į savo patirtį, kas sekėsi, kas nesisekė.

Lygiai Pasiiekimų sritys	Patenkinamas	Pagrindinis	Aukštesnysis
Šokio stebėjimas, interpretavimas ir vertinimas	Atpažįsta ir pasako vieną šoktą ar matytą žaidimą, ratelį, šoki, nurodo bent vieną skirtumą. Mokytojui padedant fragmentiškai laikosi žiūrovo elgesio taisyklių.	Atpažįsta ir išvardija 1–2 šoktus ar stebėtus žaidimus, ratelius, šokius, palygina ir nurodo 1–2 skirtumus ir panašumus. Mokytojui padedant laikosi žiūrovo elgesio taisyklių.	Atpažįsta ir išvardija keletą šoktų ar stebėtų šokių, palygina ir nurodo pagrindinius skirtumus ir panašumus. Aktyviai dalijasi vertinimais apie stebimą ar atliekamą šoki. Pastebi išskirtinumus (<i>pvz., gerai pasisekė perteikti linksmą nuotaiką</i>) ir juos pagrindžia (<i>pvz., ... nes buvo daug šuoliukų, sukinių</i>). Savarankiškai laikosi žiūrovo elgesio taisyklių.
Šokio ryšių su socialiniu kultūriniu gyvenimu pažinimas	Nurodo vieną iš šeimos, klasės ar mokyklos šokio tradicijų, tačiau nesidomi jomis ir vangiai jose dalyvauja. Negali pasirinkti šokio veiklos, kuri patinka ar gerai sekasi. Negali nuskaidyti, ką reiktų pakeisti, kad veikla pasisektų.	Nusako šeimos, klasės ar mokyklos šokio tradicijas, nurodo 1–2 tradicines ar kalendorines tautos šventes, jų žaidimus, ratelius, šokius. Dalyvauja klasės, mokyklos šventėse, renginiuose. Pasirenka šokio veiklą, kuri labiausiai patinka. Padedant mokytojui nusako, ką reiktų pakeisti, kad veikla pasisektų.	Nusako šeimos, klasės ar mokyklos šokio tradicijas, nurodo ir palygina keletą tradicinių ar kalendorinių tautos švenčių bei jų žaidimų, ratelių, šokių. Aktyviai dalyvauja klasės, mokyklos renginiuose. Padeda kitiems siūlydamas sumanymų įgyvendinimo variantus. Pasirenka šokio veiklą, kuri geriausiai sekasi ar patinka, aktyviai dalyvauja ir kitose veiklose. Savarankiškai nusako, ką reiktų pakeisti, kad veikla pasisektų.